

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

Quomodo peccatu[m] mortale infert morte[m] eternam. ser. xvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

maiestate blasphemate etc. Item nec primo
 qz qñqz infamat eum: qñqz iniuriat ei etc.
 qñqz blasphemate. Nota de illis mulieribz
 q alio die querentes de frumento: qd dñi
 nute receperant: blasphemabant illū q mife-
 rat etc. quibz q respondit: q ipse peius sibi
 noceret quā nocuit ille etc. Nota exēpluz
 de qda mercatore q venit ad mgrm Vin-
 centiū di. Haueritis q sui defraudatus a
 factore meo cāta pecunie qñtitate z fugit:
 pñ q odiū eū in tm̄ q si possem eū inue-
 nire ipm dēntibz lacerare: z hac. xl. fui cō-
 fessus. et p̄fessor me noluit me absoluerē.
 Qui rñdit magister Vincenti? Ad tene
 mini sibi parere: peccatis vobis ipi. Et ille
 dixit. Pater nō intelligo vos. Rñdit. Dñ-
 catis mihi odiū qd habetis in corde cui no-
 cet illi vel vobis: Nō illi q comedit bibit
 z delectat: sed vobis qd animā vīam occi-
 dit. Et ille rñdit. Nūc cognosco q sit stul-
 titia hīc odiū p̄tra aliū. Nūqd esset bona
 vindicta p̄tra inimicū tuum/ si tu biberes
 vnā ractā veneni vt interficeres eū. Stulti-
 tia esset: sic z tu: cum tñ ecōuerso/ reputat
 bodie stult? ille q parit z dicit ei. Q tu es
 qdā rudis z fati? etc. Prover. i. Sapientia
 nā atqz doctrinā stulti despiciūt. C. Secū-
 nda species stulticie est ebia: siue ebi-
 tas. Ebius est cū stultus nihil pōt face-
 re etc. Non habz aliū remediū nisi dormi-
 re etc. Ecce hoc peccm̄ acidie: qui nō curat de
 opibz merito: ijs: et pdit tēpus tam peccm̄
 sum. qd de nobis dedit ad lucrandū in fe-
 rioribz mūdī: sed nō sūt pigri ad opandū
 et laborandū in diebz festiuis. Nota p̄tra
 qdā rusticos q diebz festiuis z dñicis va-
 dunt p̄ aprandis ligonibz: vel p̄ solandis
 ocreis siue stualibz: quidā aut veniūt ma-
 ne die dñico: cū iumentis oneratz palea v̄l
 lignis z frangūt festa: nec audiūt missas.
 magna abusio est et peccm̄ ipsoz: z etiā do-
 minoz seu patronoz ipsoz. Cuz tamē: vt
 dicitur acidiōsi in bonis opibus. Et idō
 in tpe famis vel caristie bonoz spūalium
 qd est tēpus mortis indigebūt: nec dabis
 eis. Et idō mittent ad hospitale miseroz
 qd est infernus. Ideo Prover. xx. Prop̄
 frigus piger arare noluit. Vindicabit ḡ
 estate z nō dabis ei. Estate. i. tpe mortis:
 vbi est estus et calor mortis: et fames: et

siccitas z om̄is angustia anie et corpis etc.
 Rogemus ergo deum etc.

Quo peccatū mortale infert
 mortē eternā. Sermo xvij.

Quasi a facie

colubū. etc. Sequit̄ predicare
 de vltimo effectu peccm̄ mortali
 q est damnatio et nalis inferni etc. De
 hoc etiā habes sup̄ sermone. xi. quō peccm̄
 mortale infert qd̄uplicē mortē etc. Pro
 hui? euidētia et introductiōe est scienduz
 q firma conclusio est fidei catholice/ q i in-
 ferno p̄pter demeritū peccm̄ mortali puniet̄
 totus hō. s. ania z in corpe post resurrectio-
 nē corpez: licet nūc sola ania partiat: sicut
 em̄ prius ania peccat cogitando z postea
 corpus exequendo: sic z prius ania puniet̄
 z postea corpus. Et hoc pbatur ratiōe z
 auctoritate. ratio quidē est: qz sicut totus
 hō peccauit in ania et corpe. sic totus hō
 puniet̄ dñ. auctoritas. Jo. vj. Venit hora
 in qua oēs qui in monimētis sunt au-
 filij dei z pcedēt q bona fecer. in resurrecti-
 onē vite: qui p̄o mala in resurrectionē tu-
 dicit. Sed hīc cadit duplex dubitatio.
 Prima est de anima. Scda de corpe. De
 ania quidē quō pōt ab igne corpe: eo pati
 cuz ania sit spūs: nec possit ab igne tangi.
 qd autē nō tangit nō agit. Pro hui? decla-
 ratione est notandū fm̄ Tho. in. ij. q̄libet
 ro. q. xij. q assumēdo passionē pp̄ie fm̄ cō-
 trarietate agentis ad paties: put. s. pati dñ
 cimus/ cū quid nobis adueniat: qd est cō-
 trariū nature vel voluntate nostre prout
 infirmitas: z tristitia: passiones dicuntur.
 Potest duplicit̄ hīc passio sumi. Vno em̄
 modo potest esse passio p̄ receptionē for-
 me p̄trarie: sicut aqua patit̄ ab igne inqñ/
 cum calefit: z p̄ sequens diminiuit quali-
 tas naturalis eius. Et hoc modo ania sep̄
 parata nō pōt pati ab igne corporeo: quia
 nec calefieri pōt nec deliccari: nec fm̄ for-
 mā aut qlitate quācūqz ignis corporei is
 mutari: sed h nō verū est naturali p̄tute sz
 sup̄naturali virtute diuina. Videl q ania
 possit pati ardorē ab igne in sui pena. sicut
 videtur p̄bati. Luce. xvj. Dum dicit Ani-
 ma viuētis dñnati. Pater Abrahā mittre

De peccato

Lazarū: vt in tin. ex. di. sui in aq̄ vt refri-
lit. meā: qz crucior in hac flāma. Ad quid
em̄ pecebat refrigerū aque: nisi vt refrigerē-
taret ardor qui sentiebat: et h̄ videt tene-
re. Pe. de taran. in. iij. sen. di. ij. Idem vt
des sentire Greg. i. iij. dialogoz. c. xxx. di.
Teneri autē p̄ ignē spūm dicitur: vt in toz
mento ignis: sic videndo atqz sentiendo.
Ignē nāqz eo ip̄o patit quo videt: qz eum
cremari se aspicit cōcremā: z infra. q̄uis
colligere dicitis euāgelicis possum: qz in
cendū ania nō solum videndo: sed etiā ex-
periendo patiat: veritatē etenim voce d̄
ues mortu⁹ in inferno dicit sepult⁹ zc. Sed
dic q̄ ille ardet z illa flāma intelligit spi-
ritualit: sicut Aug⁹. li. xxi. de ciui. dei. c. x.
vbi sic d̄r. dicerē q̄dem sic arduos sine vly
lo suo corpore spūs: sicut ardebat ap̄d in-
feros ille diues: quando dicebat Crucior
in hac flāma: q̄ū cōuenient responderi cer-
nerē. talem fuisse illā flāma: quales oc̄i
q̄s leuauit z Lazary vidit: q̄lis lingua cui
humore ep̄igūū deliderauit infundit: qua
lis digit⁹ Lazari de q̄ id sibi fieri postula-
uit. Vñ erant sine corpore anie. sic q̄ in
corpore illa flāma q̄ extarēt. z illa guru-
la quā poposet: q̄lia sūt etiā vīsa dormi-
tium sive in extrāli existentū/res in corpa-
les: habētes tamen sicutū dīne corpoz. Est
tamē notandū: qz licet in inferno vnus sit
ignis: tamē diuersimode anie cruciat fm̄
diuersitatē culpaz. Vñ Greg. in. iij. dia-
logoz. c. xlv. vn⁹ qdē est gehēne ignis: sed
nō vno mō omēs cruciat p̄tōres. vnusq̄
qz em̄ q̄tum exigit culpa: t̄m illic sentitur
pena. Nam sicut in hoc mūdo sub vno so-
le multī p̄sistunt: nec tamē eiusdē solis ar-
dorem equalit sentiūt: qz alius plus estu-
at: atqz alius min⁹: ita illic i vno igne nō
vnus est mod⁹ incendiū: qz qd̄ hic diuersi-
tas corpoz: hoc illic agit diuersitas p̄tō-
rū: vt z ignē nō dissimilē habeāt. z tamen
eisdē singulos dissimilē exurat. Hec ille
Potest etiā poni exemplū de duobz scar-
cerat⁹: quoz vn⁹ qui est melācolicus na-
turalit mag⁹ affligit et doler q̄ alter qui
est sanguine⁹. Alio mō dicit pati omē qd̄
quocūqz mō impedit a suo p̄rio impetu
vel inclinatione sicut si dicam⁹: lapidē de-
scendentē pati cū impedit ne deorsūz pue-
nīat: z sic dicimus boiem pati cū detinet

vel ligatur: qz non vadat quo vult: z ita p̄
modū ligationis cuiusdā ania patit ab igne
ne corporeo. vt Aug⁹. li. xxi. de ciui. dei. c.
x. Non em̄ hoc est p̄tra naturā spūs inco-
porat alligari: cū videamus animā tanq̄
formā naturalit alligari corpoz ad vīuū
candū ip̄m/demonē etiā p̄ nigromantiā
p̄tate superioz dmonū alligant/aliquibz
imaginibz vel aliquibz alijs rebus. Unde
multo magis possunt spūs alligari diuina
p̄tate igni corporeo. nō vt dent vitā: s̄ vt
accipiāt penā. Sicut Aug. dicit. Sed qd̄
qd̄ est minoris p̄tatis nō potest sua virtu-
te ligare id quod est maioris p̄tatis. Et p̄
pter hoc dicit qz ignis corporeus agit in
aiam separatā nō virtute p̄tā: sed in quā
tū est instrumentū diuine iustitie iudican-
tis. Vñ nota. qz multiplī spūs dicit alligari
a corpore. Vno mō tanq̄ forma ma-
terie sicut ania humana corpoz. Alio mō
tanq̄ moroz rei: sicut angel⁹ corpoz celestis.
Alio mō tanq̄ locat⁹ loco sicut ania
in inferno. Vñ dicit qz ania sepul⁹ z mul-
tis modis in corpore existēs patit sive cor-
pus patiat: vt cū infirmat: vel verberat:
sive corpus nō patiat: vt cū anima trīstis
de aliqua re: puta de aliq̄ nouo sibi d̄splicente.
Pura de morte silij vel alieni d̄let
cui: vel etiā in somno sepul⁹ corpe gehēne
te ania patit. sic qz z ania separata potest
pati. z est multo magis acciba pena anie
separate qz contūctē. cum qz ipsa ania est
fons z origo passionis t̄m: qz imēdiatē pa-
titur. Sed p̄tra illud qz dicit Tho. qz ania
patiat ab igne: ex hoc qz alligatur. sic cop-
ponit. Illud em̄ qd̄ est alligatū alieni nō
potest ab illo separari: sed spūs d̄nari se
parat aliquādo ab igne corporeo inferna-
li. Nam demones dicunt esse in h̄ aerea
lignoso: anie etiā damnatoz interdū ali-
quibz apparuerūt. Ergo videt qz ania nō
patiat ab igne corporeo: vt alligata. Sed
respondeo. Anima affligitur ab igne cor-
poreo in q̄ntum apprehendit eū: sibi vt nei-
cium p̄ modū alligatiōis z detentionis.
Hec autē apprehensio affligit: e potest etiā
cum nō est actu alligata: ex hoc solū qz ap-
prehendit se allegatiōni deputata. Et p̄
pter hoc dicunt demones secum ferre gehē-
nā quocūqz vadūt. Hoc ponit Tho.
in quadā q̄stione: viz in. j. pte. q. lxxij. an.

litij. ad tertiu. Quid autē demones secum
portent igne: vide in festo angeloz Petri
Hieremie ser. iij. pre vlti. **S**eda dubi-
ratio de corporibz damnatoz post resurre-
ctione: quō possunt pati z nō consumi: q̄a
erūt incorruptibilia, qz cessante motu ce-
li q̄ est causa generationis z corruptiois:
nō erit corruptio neqz generatio. Eū ergo
sunt incorruptibilia/quō poterūt pati: Re-
spondeo qz hoc cōtingit duplici rōne.

Prima sumit ex pte dei facientis.

Seda ex pte corporis patientis.

Ex pte quidē det: qz ipse deus cui ois
creatura obedit ad nutum/instituit illuz
ignē ad affligendū nō ad corrupendū zc.
Omnis em creatura sicut habet esse a deo
sic z opari zc. **E**xplū de pueris in camis
nō ignis ardetis zc. **D**an. iij. **I**te de san-
cto Polycarpo. **I**te de sanctis Agnete/
Lucia/Leclita: z sic etiā de l. rherozibus
brē Lutarine: Quos quidē ignis extingit/
sed nō cōsumit. **I**de hanc rōnem clari⁹ z
latius sicut scripsi infra in sermonibz quas
dragestimabz de pnia in sermone de infer-
no. pre. v. **E**x pte vero corpis patientis su-
mitur ratio: qz corpa tunc erūt incorrupti-
bilia z immortalia: z ratio ē duplex. s. natu-
ralis z theologicis. Naturalis ratio est
qz cessabit mor⁹ celi: vt dixi supra. **T**heo-
logicalis est: qz corpus est in hac vita mor-
tale p culpa: ppter cuius reatu⁹ debitor est
homo mortis. **D**ortus corpe simul solu-
ta est pena. **I**taqz post resurrectionē non
est debitor: homo ampli⁹ mort⁹ corpalis:
quia nō iudicabit deus bis in idipm. **I**te
bona fides nō patit vt bis idēz erigatur.
z ideo tūc erit corpus mortale. **S**i dicit:
quō ergo est passibile: **R**atio: qz hoc vult
diuina iustitia. **I**te nō valet argumentū:
est mortale q̄ est impassibile: q̄a anima pōt
pati: sed mori nō pōt. **S**ic aurum in igne
purgat: sed nō cōsumit. **I**de infra in ser-
mone vbi supra. pre. v. **H**oc ergo p̄supposi-
to/notandū q̄ q̄a infra dicā qz tot⁹ homo
patiet in inferno: qz corpus et aia: iō octo
pene erūt in inferno: q̄ appropriatur q̄ncz
sensibz corpis: et tribus potētis aie: quas
adapta vt notauit in sermone vbi s. p. vij.

De eternitate pene infernalis
Sermo. xix.

Quasi a facie

Quasi a facie. **P**rosequēdo adhuc
quartā cōsiderationē tertij ar-
vitz de effectibz peccati mortal: remanet
vltimo p̄dicare de eternitate pene inferna-
lis. **S**alutē virgo zc. **P**ro introductionē
materie notandum qz est cōclusio vera in
theologia p fidez catholicā approbata: qz
pena inferni est eterna. **A**uctoritas. **I**te ma-
ledicti in ignē eternū: qui paratus est dia-
bolo z angelis et. **E**x infra. **I**te **I**te in
supplicij eternū. **D**ar. xxv. **I**te **D**ar. iij.
Qui aut blasphemauerit in sp̄m̄ctū: nō
habet remissionē in eternū. **I**tem ps. **I**n-
troibit vltz in p̄genies patrū suoz: z vltz
in eternū nō videbit lumē: **I**ntroibit. **L**. petoz
p̄m suoz. **I**. dmonū. **F**o. vij. **V**os ex pte
diabolo estis. **I**te **E**sa. vlti. **T**ermis coz
nō moriet. **I**te **G**reg. in. iij. dial. c. xlvij.
Ania q̄ in inferno posita est. beate eterni-
tatis viuere p̄didit: sed esse z viuere misē-
re nō amittit: eo qz cogatur vt z morte sū-
ne morte: z defectū sine defectu: z finez se-
ne fine in p̄petuū patratuz: vt sit ei mor-
talis/defect⁹/indefinit⁹. **S**ed hic est questio quaz
sepe multi faciūt: et est magna questio in
theologia. s. qz videt qz pena inferni nō de-
bet esse eterna. **N**ō p̄bat primo de iure di-
uino. **S**eda de iure humano. **E**x p̄mo de
iure diuino: qz pena debet zmensurari cul-
pe in q̄ntitate. **I**uxta illud **D**eut. xxv. **P**ro-
mensura peti erit z plagarū modus. **I**te
Apoē. xvij. **Q**uantū glificauit se z in de-
licis fuerit: tantuz da. il. tor. z luc. **S**eda
p̄bat de iure humano: nā canoniste dicūt
qz pena nō est vltorius p̄trahenda q̄ deli-
ctū fuerit in excedēte repertū. extra d̄ his
q̄ fl. a malo. pre cap. c. q̄stuit. z c. de penis.
l. sancimus. **C**um ergo culpa fuerit hic s̄-
nita: puta luxurie/blasphemie/homicidij
vsure zc. quare pena est infinita: **N**on vi-
detur hoc esse cōueniēs diuine iustitie: et
multo minus misericordie: ad quā p̄inet
mitigare penas potius q̄ augere: cū etiā
de iure humano pene interpretatiōe bent
gna moliente sunt potius q̄ exasperāde.
ff. de penis. l. interpretatiōe. et in regula.
Qda restrigi fauores cōtingit ampliari.

